

Samhällsbyggnad
Annalena Wigge
Delprojektledare tillstånd entreprenad
Annalena.wigge@svk.se
010-489 23 11

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna
registrator@ei.se

2025-11-07

Dnr 2024/1291

Komplettering till ansökan om ändring av befintliga nätkoncessioner för linje enligt 2 kap. 27 § ellagen (1997:957)

Komplettering till Ändring av koncession för delar av befintliga 400 kV kraftledningar mellan Messaure-Vargfors, Vargfors-Hjälta, Vargfors-Tuggen samt Ligga-Vargfors vid Vargfors station i Norsjö kommun, Västerbottens län.

Energimarknadsinspektionen har 2025-10-08 begärt kompletteringar i ansökan med ärendenummer 2025-103108 och efterfrågar en beskrivning av påverkan på naturmiljö, komplettering av tekniska uppgifter, avstånd till närmsta bostadshus, Grans samebys svar gällande att de ej påverkas av åtgärden, hur dialog med samebyar ska ske samt om det är möjligt att pausa arbetet när rennaringen behöver passera området.

Komplettering

Naturmiljö

Förutsättningar

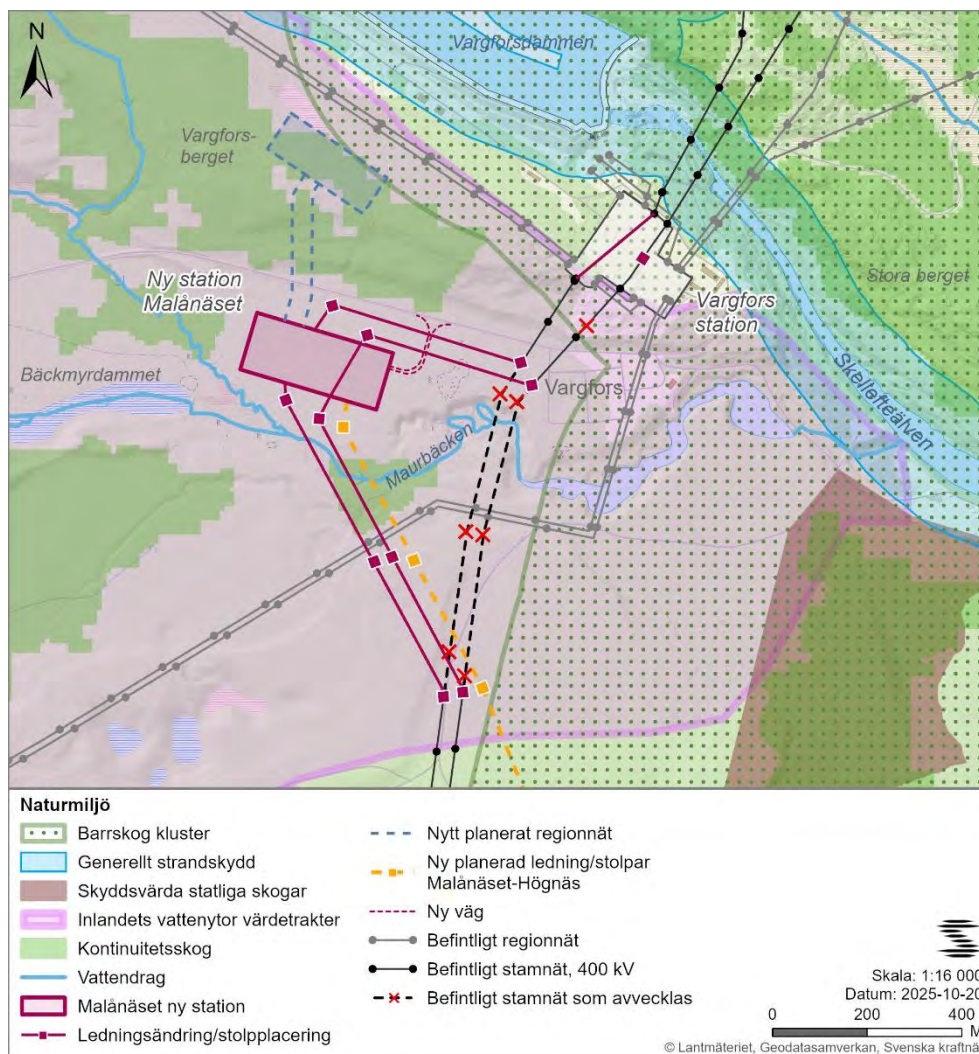
Miljöaspekten naturmiljö beskrivs utifrån områden som är värdefulla ur ett ekologiskt perspektiv. Bedömningen av naturmiljöns värde baseras på dess förutsättningar som finns för biologisk mångfald, som förekomst av rödlistade och ovanliga arter eller ovanliga och hotade miljöer samt ekologiska samband.

2025-11-10

Dokumentet är signerat med Svenska Kraftnät's underskriftstjänst, SandSign

Naturvärdesinventeringar har utförts i flertal områden kring de aktuella ledningsändringarna, i samband med förstudie, planerade ledningsändringar, ny station och andra nya ledningsdragningar för såväl stamnät som regionnät. Under sommaren 2023 och 2024 utfördes naturvärdesinventeringar (NVI) och fågelinventeringar i området. NVI:ernas resultat delades till Energimarknadsinspektionen 2025-08-27 efter en kompletteringsbegäran. Inventeringsområdet för NVI:erna visas i Figur 2.

Utredningsområdet för ledningsändringarna består till stor del av produktiv tallskog samt mindre områden med öppen mark utan vegetation och öppen våtmark. Det planerade stationsområdet inklusive ledningsändringarna ligger inom en värde-trakt för inlandets vattenytor, se Figur 1. Kring området för ledningsändringarna finns platser som utpekats som sannolik eller potentiell kontinuitetsskog enligt Naturvårdverket, vilket innebär att området aldrig har kalavverkats och att det finns goda förutsättningar för höga naturvärden.

Figur 1: Information från öppna data.

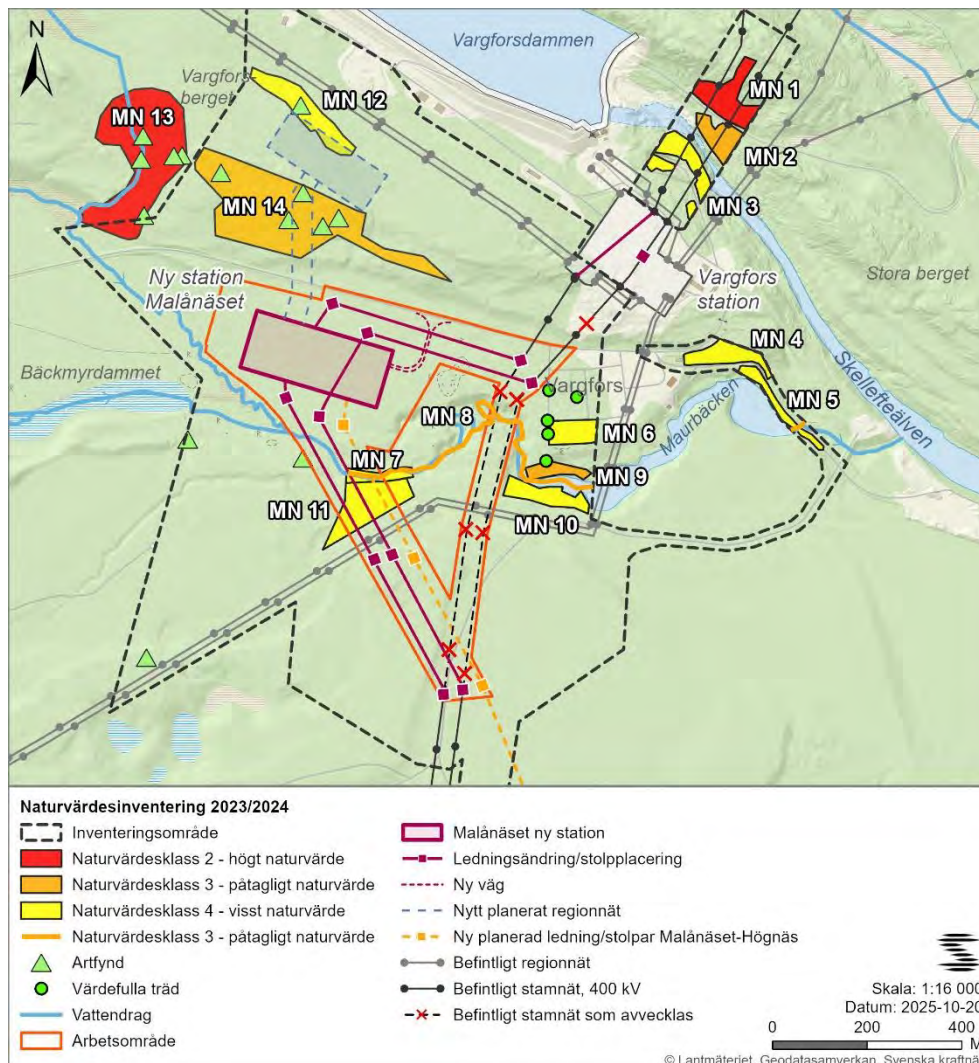
Vid sökning i Artportalen för hela utredningsområdet (2023-08-25, sökår: 2000–2023) fanns fynd av fyra fågelarter registrerade; korp, stenknäck, större strandpipare och spillkråka. Rödlistade svampar som tidigare har observerats är; goliatmusseron, (rödlistekategori sårbar, VU), talltaggsvamp (NT), och blå taggsvamp (NT). Utter har observerats vid Maurbäckens utlopp till Skellefteälven. Uttern är en rödlistad art klassad i rödlistekategorin nära hotad (NT).

I Figur 2 redovisas naturvärden, observerade artfynd och värdefulla träd i utredningsområdet från utförda NVI:er. En rödlistad art har observerats; garnlav (nära hotad, NT) i område MN 7. Även den fridlysta arten revlumner har påträffats, vilken är vanligt förekommande i Västerbotten och praxis i länet brukar därför vara att dispens inte söks. Tre stycken

naturvärdesobjekt berörs direkt av de planerade ledningsändringarna och det är:

- vattendraget Maurbäcken (påtagligt naturvärde; MN 8, se Figur 2); naturvårdsarter ej bedömt/inventerat. Bäckens är undantaget bestämmelserna om strandskydd.
- granskog av blåbärsristyp med viss förekomst av äldre granar och död ved (visst naturvärde; MN 7, se Figur 2); obetydligt artvärde men sparsam förekomst av garnlav (nära hotad, NT)
- medelåldrig, tvåskiktad gles tallskog av blåbärsristyp med viss förekomst av död ved (visst naturvärde; MN 11, se Figur 2); obetydligt artvärde men fynd av spillning från [REDACTED]. Lämpliga spelplatser bedöms enligt NVI inte finnas i objektet. Inga spelplatser påträffades heller vid särskild fågelinventering.

Sammantaget bedöms de naturvärdesobjekt som berörs av verksamheten ha ett litet till måttligt värde ur naturmiljösynpunkt.

Figur 2: Resultat från naturvärdesinventering 2023 och 2024.

Påverkan

Två landområden (MN 7 och 11) med visst naturvärde kommer att påverkas direkt av ledningsändringarna genom skogsavverkning. Röjning av lågt växande växter och träd kommer i möjligaste mån undvikas närmast Maurbäcken, men höga träd som innebär en risk för de nya ledningarna kommer att behöva avverkas. Jordlinan trycks under Maurbäcken för att undvika direkt påverkan på vattendraget. Ingen körning är planerad i bäcken. Arbetsmaskiner kommer röra sig inom arbetsområdet vilket ger direkt påverkan på markvegetation vid rivning och anläggande av nya stolpar. Stolparna kommer att förläggas med ett avstånd från Maurbäcken på minst 140 meter.

Hänsyns- och skyddsåtgärder

Följande hänsynsåtgärder kommer att vidtas för att så långt som möjligt undvika att skada eller negativt påverka naturvärden:

- Tidpunkt för avverkning i skogsområden ska utföras utanför fåglars häckningsperiod (1 april–31 juli). I de fall avverkning behöver ske under häckningsperioden utförs först en häckfågelinventering för att säkerställa att inga fåglar häckar i det aktuella området. Påträffas flertalet häckande fåglar kommer artskyddsdispens vid behov att sökas innan avverkning kan ske.
- Skyddsåtgärder kommer vidtas vid Maurbäcken under byggtiden för att minska risken för körskador vid eller grumling av bäcken, detta kan göras genom exempelvis snitsling eller avspärning.
- Där den sökta sträckningen passerar Maurbäcken undviks röjning av vegetation närmast vattendraget i möjligaste mån. Syftet med åtgärden är att minska negativa effekter på vattenmiljön och skydda vattendraget mot solinstrålning.
- Jordlinor som anläggs från stationen och ut i respektive ledningsgata kommer tryckas under Maurbäcken för att undvika negativ påverkan på vattendraget.

Konsekvenser

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att de naturvärden som idag finns i området kommer att fortsätta utvecklas i direkt koppling till hur markerna hanteras inom skogsbruket eller utifrån eventuella extrema väderhändelser.

Bygghfas

Två landområden (MN 7 och MN 11) med visst naturvärde kommer att påverkas direkt av ledningsändringarna genom skogsavverkning. Där den omkring 90 meter breda ledningsgatan korsar Maurbäcken kommer detta naturvärdesobjekt (vattendrag) att påverkas av att högre träd avverkas och ljusinstrålningen över bäcken kan öka. Ökad solinstrålning innebär förhöjda mark- och vattentemperaturer, vilket bedöms kunna ge små negativa, lokala effekter och konsekvenser för vattendraget. Inga höga naturvärden berörs emellertid. Eftersom jordlinan borrar under Maurbäcken utesluts påverkan på vattendraget ur den aspekten.

Markväxtlighet anpassad för skuggigare och fuktigare miljöer kommer missgynnas. Negativa effekter och konsekvenser i vattendrag och på land mildras genom att buskage och lägre växtlighet är kvar. Berörda naturvärdesobjekt är att betrakta som små rent ytmässigt och de har ett lågt värde, vilket sammantaget innebär att liten negativ effekt och konsekvens.

Med de hänsyn- och skyddsåtgärder som vidtas bedöms inga direkta effekter uppstå på fågellivet under byggfasen men indirekta effekter i form av störande ljud kan eventuellt innebära att påverkansområdet sträcker sig en bit utanför själva arbetsområdet under byggfasen.

Driftfas

Driftfasen innebär att naturmiljön successivt anpassar sig till de nya förutsättningarna, med återkommande störning vid varje skötsel tillfälle (röjning) av ledningsgatan. Då omloppstiden för skötsel, ur ett ekosystemperspektiv, är relativt kort bedöms påverkan på naturmiljö bli obetydlig.

Driftfasen och skötseln av ledningsgatan bedöms ge obetydliga negativa effekter på landmiljön med obetydlig konsekvens. I praktiken innebär driftfasen ur naturmiljösynpunkt att ett nytt naturtillstånd infinner sig.

Genom de hänsynsåtgärder som vidtas vid röjning nära vattendrag och i takt med att ny vegetation växer upp, blir de negativa effekterna mindre. Effekterna bedöms heller inte bli så påtagliga då Maurbäckens värde är måttligt samt att den påverkade sträckan av vattendraget är relativt liten. Driftfasen bedöms sammantaget ge en liten negativ effekt och konsekvens på vattenmiljön, men påverkan är lokal.

Tekniska uppgifter

Stolphöjder

Stryks efter samtal med Erica Allison (Ei) 2025-10-10.

Fasernas konfiguration

Konfigurationen är horisontell.

Ledningsgatans bredd

Stryks efter samtal med Erica Allison (Ei) 2025-10-10.

Fundamentens ianspråktagande av mark och om stag kommer att användas

Den planerade luftledningen avses utformas med stagade portalstolpar i stål, se Figur 3. Vinkelstolpar anläggs där ledningen byter riktning, se Figur 4. Ändstolpar anläggs i anknötning till den planerade nya stationen, se Figur 5.

Fundament för stolpar inringade med svart cirkel i Figur 6 nedan kommer innebära schakter på cirka 35 meter gånger 35 meter vid anläggandet av respektive stolpe. Fundamenten för dessa stolpar kommer ta cirka 19 meter gånger 19 meter i anspråk vid färdigställandet.

Fundament för stolpar inringade med blå cirkel i Figur 6 nedan kommer innebära schakter på cirka 32 meter i diameter vid anläggandet av respektive stolpe. Fundamenten för dessa stolpar kommer ta cirka 8 meter gånger 12 meter i anspråk vid färdigställandet.

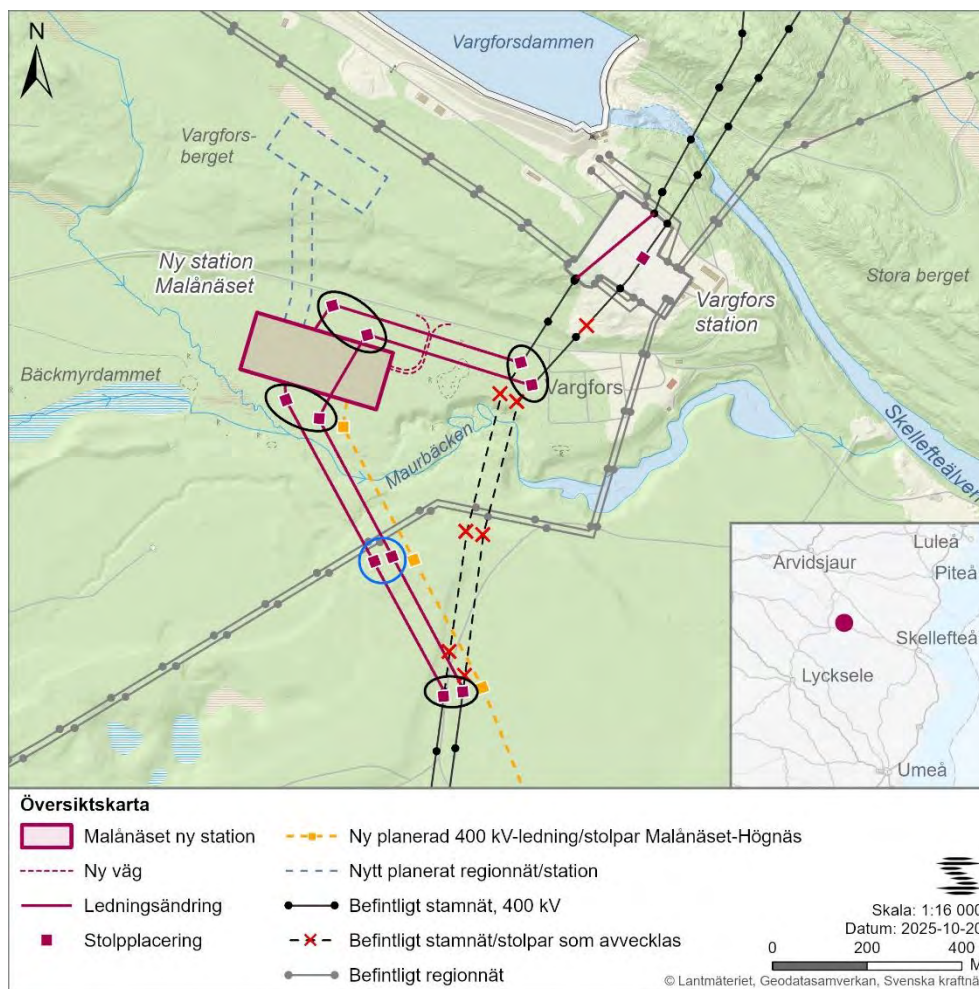
Figur 3: Exempel stagad A-stolpe.

Figur 4: Exempel vinkelstolpe.

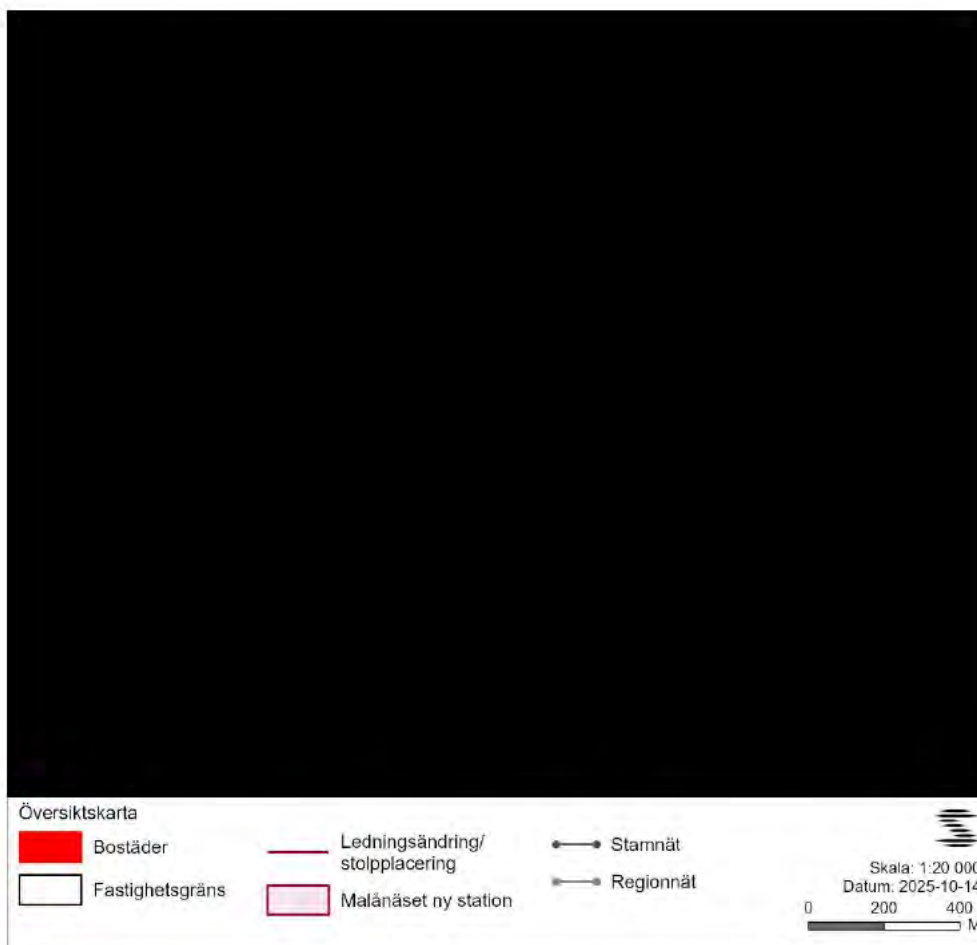
Figur 5: Exempel ändstolpe.

Figur 6: Fundament för stolparna innebär olika stora schakter och ianspråktagande av mark i driftskedet. Se beskrivning i brödtexten.

Närhet till bostadshus

Närmsta bostad ligger på fastigheten [REDACTED], 1012 meter från ledningsändringarna. Byggnaden är klassificerad som bostad i Lantmäteriets register, med ändamål: ospecificerat, se Figur 7.

Figur 7 Ledningsändringarna vid Malänäset samt inringat i rött; närmsta registrerade bostadshus.

Gran sameby

Gran sameby har meddelat via mejlsvar den 3 mars 2024 att samebyn inte berörs av de planerade åtgärderna och inte deltar i samrådet. Se mejlsvar i bilaga 1.

Dialog med samebyar

Svenska kraftnät avser att ha en löpande dialog med berörda samebyar tills dess att projektet tas i drift. Flera möten har hållits med Malå och Maskaure samebyar om möjliga hänsyns- och skyddsåtgärder.

Dialogen med samebyarna om skyddsåtgärder kommer att fortsätta med möten på plats eller digitalt, med telefonsamtal och/eller via mejl. Förutsättningar såsom årstid, väder och snöläge är avgörande för samebyarnas nyttjande av området. Beroende på vilka entreprenadarbeten som pågår och samebyarnas nyttjande av området kan olika skyddsåtgärder bli aktuella.

Exempel på skyddsåtgärder som möjligtvis kan vara aktuella är att renar utfodras på en annan geografisk plats för att undvika störningen i området kring stationen under byggskedet. Ett annat exempel kan vara att renarna flyttas med lastbil för att passera området för byggnationen. Ovanstående exempel är inte uttömmande, utan en bedömning behöver ske i varje enskilt fall utifrån de specifika förutsättningarna som råder vid den aktuella tidpunkten.

Maskaure samebys passage genom området

Samebys passage genom området kan pågå under en längre tid och det går inte på förhand att säga när passagen sker, därför föreslår Svenska kraftnät att genom dialog med Maskaure sameby komma fram till lämplig hantering av renarnas passage genom området.

Hantering av betongfundament

Svenska kraftnät kommer inte inkomma med godkännande från lokal tillsynsmyndighet i detta läge, utan kommer vid behov att hantera denna fråga i samband med raseringen av stolparna.

Beslut om bemötande av begäran om komplettering

Beslut om Svenska kraftnäts bemötande har fattats av enhetschef Matilda Schön, Tillstånd entreprenad Nord & Syd, efter föredragning av Annalena Wigge. Handlingen signeras digitalt.

Bilagor

Bilaga 1 Mejlsvar Gran sameby 2024-03-03.

2025-11-10

Dokumentet är signerat med Svenska Kraftnät's underskriftstjänst, SandSign
2025-10-31 08:00:17

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

2025-11-10

Dokumentet är signerat med Sjöspäka Kraftens underskriftssystem, Sandstigen
2025-10-31 08:00:17